

УДК 351.74

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.1.68>**КОНОНЕЦЬ В. П.,**

доктор юридичних наук, професор,
провідний науковий співробітник
відділу організації наукової діяльності
(Дніпровський державний університет
внутрішніх справ)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ З НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ МВС ПРО ДОПУЩЕННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ДО ПЕРЕВЕЗЕННЯ НЕБЕЗПЕЧНИХ ВАНТАЖІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Наукова стаття присвячена нормативно-правовому регулюванню надання адміністративних послуг МВС щодо видачі свідоцтва про допуск транспортних засобів до перевезення певних небезпечних вантажів. Розглядається процедура, передбачена адміністративними нормами порядку, та порядок видачі свідоцтвами про допуск транспортних засобів до перевезення певних небезпечних вантажів компетентними органами. У статті розглянуто правове регулювання правових підстав використання працівниками поліції технічних засобів фотозйомки, відеозапису на підставі Закону України «Про Національну поліцію».

Важливим аспектом в діяльності державного механізму є забезпечення здійснення контролю на транспорті уповноваженими органами. Ця функція гарантується діяльністю уповноважених суб'єктів які уповноважені застосовувати санкції та притягувати до адміністративної відповідальності за порушення законодавства у сфері транспорту, що є необхідним як для теоретичної науки так і в практичній реалізації задля забезпечення захисної функції права та стабільного функціонування держави в умовах воєнного стану.

На підставі аналізу наукових джерел та правозастосовної практики у статті досліджується діяльність уповноважених правоохоронних й інших державних органів та правових інституцій щодо мінімізації правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху та експлуатації автомобільного транспорту, яка спрямована на виявлення, усунення або нейтралізацію загроз і небезпек, відвернення шкідливих наслідків, а також притягнення винних до відповідальності та забезпечення дієвого механізму організації публічного контролю на транспорті.

Наводиться концептуальне бачення законодавчого та виконавчого вдосконалення правового регулювання основних заходів досліджуваної сфери.

Констатується, що запобігання правопорушенням уповноваженими органами у досліджуваній сфері, має бути комплексним безперервним процесом, що враховує зміни, які відбуваються у сучасному суспільстві. Звертається увага на те, що сама система суб'єктів забезпечення безпеки на транспорті включає в себе широке коло суб'єктів як державної, так і недержавної належності, які так чи інакше беруть участь у цьому процесі. Однак їх діяльність повинна відповідати єдиній, цілеспрямованій державній політиці, і потребує координації у боротьбі зі злочинністю, яка на сьогодні потребує вдосконалення, оскільки, не в повній мірі відповідає вимогам часу та викликам у безпековому секторі.

Ключові слова: адміністративно-правові засади, контроль, дорожній рух, експлуатація, транспорт, адміністративна відповідальність, заходи, запобігання, уповноважені органи державної влади.

Kononets V. P. Current issues on the provision of administrative services of the ministry of internal affairs on the allowance of vehicles to carry dangerous goods in martial law conditions

An important aspect of the state mechanism is ensuring that transport control is carried out by authorized bodies. This function is guaranteed by the activities of authorized entities that are authorized to apply sanctions and hold administratively liable for violations of legislation in the field of transport, which is necessary both for theoretical science and in practical implementation to ensure the protective function of law and the stable functioning of the state under martial law.

Based on the analysis of scientific sources and law enforcement practice, the article examines the activities of authorized law enforcement and other state bodies and legal institutions to minimize offenses in the field of road safety and the operation of motor vehicles, which is aimed at identifying, eliminating or neutralizing threats and dangers, preventing harmful consequences, as well as bringing those responsible to justice and ensuring an effective mechanism for organizing public control over transport.

A conceptual vision of legislative and executive improvement of legal regulation of the main activities of the studied area is presented.

It is stated that the prevention of offenses by authorized bodies in the studied area should be a comprehensive continuous process that takes into account the changes taking place in modern society. Attention is drawn to the fact that the system of transport safety entities itself includes a wide range of entities, both state and non-state, which in one way or another participate in this process.

However, their activities must comply with a single, targeted state policy and require coordination in the fight against crime, which currently requires improvement, as it does not fully meet the requirements of the time and challenges in the security sector.

Key words: *administrative and legal principles, control, road traffic, operation, transport, administrative responsibility, measures, prevention, authorized state authorities.*

Постановка проблеми полягає в доведенні особливо гострого питання щодо боротьби з правопорушеннями на транспорті. Разом з тим проблема залишається невирішеною. Досвід впровадження політики щодо забезпечення організації контролю на транспорті уповноваженими органами, що встановлюють відповідальність, є необхідним в умовах воєнного стану.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аспекти здійснення контролю на транспорті правоохоронними органами привертала увагу таких науковців як Ю. Ю. Орлов, С. Ф. Константинов, Г. Ю. Рєпін, В. В. Арешонков, М. В. Кобець, Б. В. Жуков, С. Г. Стеценко, П. П. Артеменко, В. А. Кудінов та ін. Однак системно й комплексно мало досліджувалася з урахуванням правового режиму воєнного стану, оскільки сучасні умови передбачені значними перевезеннями різних вантажів військовими що ускладнює процес здійснення контролю за перевезенням вантажів та зловживаннями як з боку уповноважених органів так і інших осіб.

Мета статті – дослідження особливостей надання послуг в системі МВС щодо забезпечення перевезення небезпечних вантажів.

Виклад основного матеріалу. Основним правоохоронним органом є Національна поліція України, який здійснює контроль за дотриманням Правил дорожнього руху, безпекою на дорогах, а також перевіряє документи водіїв та транспортних засобів. Національна поліція України має широкі повноваження у сфері контролю на транспорті, які визначені Законом України «Про Національну поліцію» та іншими нормативно-правовими актами.

Основні напрямки компетенції Національної поліції на транспорті є: забезпечення безпеки дорожнього руху, контроль за дотриманням Правил дорожнього руху, зупинка транспортних

засобів для перевірки документів, технічного стану, виявлення порушень, оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху, регулювання дорожнього руху, у тому числі під час проведення масових заходів, аварій, стихійних лих, розслідування дорожньо-транспортних пригод, контроль за дотриманням громадського порядку на транспорті. Запобігання та припинення правопорушень на об'єктах транспортної інфраструктури (вокзали, аеропорти, тощо). Забезпечення безпеки пасажирів та працівників транспорту, виявлення та затримання осіб, які перебувають у розшуку, або підозрюються у вчиненні злочинів. Також однією з важливих функцій є контроль за перевезенням небезпечних вантажів та перевірка документів, що підтверджують право на перевезення небезпечних вантажів.

Національна поліція України регулює питання здійснення контролю на транспорті за допомогою низки наказів та інструкцій. Закон України «Про Національну поліцію» є основним законом що регламентує діяльність Національної поліції України в сфері контролю за транспортом. Однак виключно вузькі профільні накази та інструкції регулюють різні аспекти контролю за транспортом, включаючи перевезення небезпечних вантажів, реагування на правопорушення та використання транспортних засобів Національної поліції.

Наказ № 656 від 04.08.2018 "Про затвердження деяких нормативно-правових актів з питань дорожнього перевезення небезпечних вантажів", регулює правила дорожнього перевезення небезпечних вантажів. Наказ № 656 від 04.08.2018 Про затвердження деяких нормативно-правових актів з питань дорожнього перевезення небезпечних вантажів. Наказ МВС від 21.07.2022 р. № 449 "Про затвердження деяких нормативно-правових актів з питань організації спеціального навчання працівників дорожнього перевезення небезпечних вантажів", регулює питання організації спеціального навчання працівників дорожнього перевезення небезпечних вантажів[4]. Наказ МВС від 21.07.2022 р. № 449 "Про затвердження деяких нормативно-правових актів з питань організації спеціального навчання працівників дорожнього перевезення небезпечних вантажів"[2]. Наказ МВС від 24.11.2023 р. № 954 "Про затвердження Переліку вимог до закладів, що проводять підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів, та кваліфікаційних вимог до спеціалістів, які здійснюють таку підготовку", регулює вимоги до закладів, що проводять підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів, та кваліфікаційні вимоги до спеціалістів, які здійснюють таку підготовку.

Процедура надання адміністративної послуги МВС щодо видачі свідоцтва про допуск транспортних засобів до перевезення певних небезпечних вантажів регулюється законодавством України, зокрема Постановою Кабінету Міністрів України від 08.10.1997 № 1128 "Про затвердження Правил дорожнього перевезення небезпечних вантажів" та Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 20.07.2015 № 860 "Про затвердження Порядку видачі та анулювання свідоцтв про допущення транспортних засобів до перевезення визначених небезпечних вантажів" [5, 6].

Загальний алгоритм дій для отримання свідоцтва полягає в підготовці необхідних документів, а саме заявник (власник транспортного засобу або його уповноважений представник) повинен підготувати заяву, копію свідоцтва про реєстрацію транспортного засобу, копію документа, що підтверджує право власності або користування транспортним засобом, протокол перевірки конструкції транспортного засобу щодо його відповідності вимогам Правил дорожнього перевезення небезпечних вантажів, виданий уповноваженою організацією (акредитованим суб'єктом). Інформацію про такі організації можна отримати в сервісних центрах МВС або на їх вебсайтах. Копію сертифіката про підготовку уповноваженого з питань безпеки перевезень небезпечних вантажів (якщо такий передбачений законодавством для даного виду перевезень).

Заявник особисто або через уповноваженого представника подає підготовлений пакет документів до будь-якого територіального сервісного центру МВС, незалежно від місця реєстрації транспортного засобу.

Уповноважений працівник сервісного центру МВС перевіряє повноту та правильність оформлення поданих документів. Термін розгляду документів та прийняття рішення про

видачу або відмову у видачі свідоцтва встановлюється законодавством (зазвичай, не більше п'яти робочих днів з дня прийняття документів).

У разі прийняття позитивного рішення, заявник особисто або через уповноваженого представника отримує свідоцтво про допуск транспортних засобів до перевезення певних небезпечних вантажів у сервісному центрі МВС, до якого були подані документи.

Важливо зауважити, що свідоцтво про допуск транспортних засобів до перевезення певних небезпечних вантажів видається на строк, що не перевищує шість років, але не довше строку дії протоколу перевірки конструкції транспортного засобу.

Перевезення небезпечних вантажів в умовах воєнного стану, вимагає від правоохоронних органів особливої уваги, оскільки є багато ризиків та зловживань в даній сфері. Національна поліція, функція якої є контроль за дотриманням законодавства особами які здійснюють перевезення транспортними засобами небезпечних вантажів, стикається з рядом проблем у сфері контролю за транспортними засобами. Цей фактор спричинено збільшенням кількості транспортних засобів, що використовуються для військових цілей, що ускладнює контроль за їхнім технічним станом та перевіркою вантажів що ними перевозяться. Ускладнення роботи на блокпостах. Відсутність ефективної координації з іншими органами, що здійснюють контроль за транспортом (наприклад, Укртрансбезпека, Державна митна служба), також створюють додаткові проблеми в умовах воєнного стану [8, 9].

В умовах воєнного стану надання адміністративної послуги МВС щодо допуску транспортних засобів до перевезення небезпечних вантажів стикається з низкою специфічних проблем, які ускладнюють та уповільнюють цей процес. Військові дії, руйнування інфраструктури (дороги, мости), блокпости та комендантська година значно ускладнюють доставку документів до сервісних центрів МВС та переміщення транспортних засобів для огляду.

Перевезення небезпечних вантажів в умовах бойових дій становить підвищену загрозу. Існує ризик потрапляння таких вантажів до рук ворога або їх випадкового пошкодження, що може призвести до катастрофічних наслідків.

Деякі сервісні центри МВС можуть бути пошкоджені, розташовані в зоні бойових дій або тимчасово припинити свою роботу, що обмежує можливість подання документів та отримання послуги.

В умовах воєнного стану можуть оперативно вноситися зміни до законодавства та нормативних актів, що регулюють перевезення небезпечних вантажів та надання відповідних адміністративних послуг. Це може призводити до плутанини та затримки в процесі оформлення документів. Деякі норми законодавства, прийняті в мирний час, можуть бути не повністю адаптовані до умов воєнного стану, що може призводити до неоднозначного їх трактування та ускладнювати прийняття рішень.

В умовах війни часто виникає нагальна потреба в перевезенні небезпечних вантажів (наприклад, палива, медичних матеріалів), і будь-які затримки в отриманні дозволів можуть мати критичні наслідки.

В умовах невизначеності та терміновості зростають ризики корупції при оформленні дозвільних документів.

Висновки. Для мінімізації проблем в частині законного перевезення небезпечних вантажів, необхідна гнучка та адаптивна система надання адміністративних послуг, спрощення процедур там, де це не шкодить безпеці, забезпечення стабільного зв'язку та інформування суб'єктів господарювання про всі зміни в законодавстві. Також важлива координація між різними державними органами та уповноваженими організаціями

Список використаних джерел:

1. Наказ № 656 від 04.08.2018 "Про затвердження деяких нормативно-правових актів з питань дорожнього перевезення небезпечних вантажів". Офіційний вебпортал парламенту України Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-18#Text>.

2. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. N 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 17.05.2022).
3. Собакарь А. О. Принципи державного контролю за безпекою руху транспортних засобів. Транспортна безпека: правові та організаційні аспекти : матеріали XV міжнар. науково-практичної конференції (в авторській редакції) (м. Кривий Ріг, 13 листопада 2020 року). Кривий Ріг, 2020. С. 237.
4. Про затвердження Порядку використання і зберігання транспортних засобів Національної поліції України : Наказ МВС України від 07.09.2017 № 757. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1198-17#Text>
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 08.10.1997 № 1128 "Про затвердження Правил дорожнього перевезення небезпечних вантажів". URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
6. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 20.07.2015 № 860 "Про затвердження Порядку видачі та анулювання свідоцтв про допущення транспортних засобів до перевезення визначених небезпечних вантажів". URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
7. Brusakova O., Karmaza O., Vasylenko V., Moroz V. Public Administration and the Protection of Private Rights: Questioning Its Recognition and Application Under Ukrainian Law. *Ius Humani. Law Journal*. 2022. № 11(1). pp. 29-41.
8. Ensuring human rights in Ukraine during the introduction of martial law: constitutional and administrative aspects. Kononets. V., Pismennyi O. 2024. *Law Jurnal Hukum dan Pemikiran. Journal Title Syariah: Jurnal Hukum dan Pemikiran*.
9. Moroz, V., Panova, N., Shapovalova, I., Ishchenko, I., Kurbatova. Protection of human rights and freedoms as a component of the preventive function of the police force: La protección de los derechos humanos y las libertades ccomponente de la función preventiva de los cuerpos de policía. *Cuestiones Políticas*. 2022. № 40 (74). pp. 383-392.

